

eul_wid: okg-bc

Πλούταρχος ὁ Χαιρωνεύς · Plutarch of Chaeronea

On the Proverbs of the Alexandrians

Περὶ τῶν Ἀλεξανδρέων παροιμιῶν

Period: Ῥωμαϊκή [Roman](#)
Dialect: Ἀττικίζουσα [Atticizing](#)
Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)
Format: Πεζός [Prose](#)
Affiliation: [Platonist](#)

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡ' ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΥΣΙ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ οἷδα Σίμωνα καὶ Σίμων ἐμ' ἑ-
Τελχίνων φύσει βασκάνων ὄντων (καὶ γὰρ τῷ τῆς Στυγὸς ὕδατι τὴν γῆν καταρραίνοντες
ἄγονον ἐποίουν) δύο ἐγένοντο ἡγεμόνες, Σίμων καὶ Νίκων.

- ¹ ὑπερίσχυσε δὲ ὁ Σίμων κακοτροπώτατος ὢν ὥστε καὶ τὴν ἐπὶ Νίκωνι φήμην ἀπαλεῖψαι. διόπερ
οἱ παροιμιαζόμενοι μόνον τὸν Σίμωνα ὀνομάζουσι. λεχθείη δ' ἂν ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀλλήλους
ἐπὶ κακίᾳ γινωσκόντων. *** τὸ Βάβυος χεῖρο ν: Μαϊάνδρῳ τῷ ποταμῷ δύο ἐγενέσθην παῖδε,
Βάβυς καὶ Μαρσύας· ὢν ὁ Μαρσύας μὲν δυσὶ καλάμοις κατὰ τὸν Φρύγιον ἡῦλει νόμον, ἐνὶ δὲ
μόνῳ ὁ Βάβυς. ^[5]
- ² ἀλλ' ὁ μὲν ἐπαρθεὶς τοῖς αὐλοῖς εἰς τοσοῦτον ἀπονοίας ἦλθεν [ὁ Μαρσύας], ὥς καὶ τῷ
Ἀπόλλωνι περὶ αὐλητικῆς φιλονεικῆσαι. ἀγανακτήσαντος δὲ τοῦ θεοῦ εἰσπράττεται τῆς
ἀπονοίας δίκην <καὶ> ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας ἀσκὸς ἐξεδάρη. μέλλοντα δὲ καὶ τὸν Βάβυν
ὁμοίως κολάζεσθαι, Ἀθήνη ἐπιφανεῖσα ἐξητήσατο ὑποθεμένη ὡς ἀφυῶς τῷ αὐλῷ χρᾶται. ὅθεν
*** Ὑπερβερεταῖ α: ἐπὶ τῶν ὑπερχρονίων εἴρηται. ^[5]
- ³ παρὰ γὰρ Μακεδόσιν ὁ τελευταῖος μὴν τοῦ ἐνιαυτοῦ Ὑπερβερεταῖος καλεῖται. τὰ ἐκ παλαιᾶ ς:
λείπει ἐνθάδε τὸ 'τῆς Τύρου'.
- ⁴ Τύρον γὰρ τὴν παλαιὰν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν πολλῇ χειρὶ ἐπελθὼν διέθηκε τὰ χαλεπώτατα,
ὥστε τὴν πόλιν κατασκάψαι, τοὺς δὲ πολίτας οὓς μὲν ἀνασκολοπίσαι, οὓς δὲ κατακαῦσαι. ἐκ
τούτου γοῦν ἡ παροιμία <λέγεται> ἐπὶ τῶν κακῶς διακειμένων. δανάκ η: τοῦτο νομίσματός
ἐστὶν ὄνομα, ὃ τοῖς νεκροῖς ἐδίδονσαν πάλαι συγκηδεύοντες 'νεὼς Ἀχερουσίας ἐπίβαθρο ν.
- ⁵ 'Ἀχερουσία δὲ ἐστὶ λίμνη ἐν Αἰδοῦ, ἣν διαπορθμεύονται οἱ τελευτῶντες, τὸ προειρημένον
νόμισμα τῷ πορθμῇ διδόντες. Ἰνοῦς ἄχ η: Ἰνὼ ἡ Κάδμου συνελθοῦσα Ἀθάμαντι δύο ἐγέννησε
παῖδας, Λέαρχον καὶ Μελικέρτην, καὶ θυγατέρα Εὐρύκλειαν.
- ⁶ οὗτοι ὑπὸ Ἀθάμαντος μανέντος κατετοξεύθησαν. μετὰ δὲ τοῦ Μελικέρτου ἡ Ἰνὼ ἔρριψεν
ἑαυτὴν εἰς τὴν πρὸς τῷ Μολουρίῳ θάλασσαν· καὶ τὴν μὲν εἰς Μέγαρον προσβρασθεῖσαν
Μεγαρεῖς ἀνελόμενοι καὶ πολυτελῶς κηδεύσαντες ἐκάλεσαν Λευκοθέαν· τὸν δὲ εἰς Κορίνθιοι
θάψαντες Μελικέρτην ** καὶ ἄγουσιν ἐπ' αὐτῷ ἀγῶνα τὰ Ἴσθμια. διὰ δὲ ταῦτα εἴρηται Ἰνοῦς
ἄχη. ἄχος γὰρ ἡ λύπη ἀχανεῖς ποιοῦσα τοὺς κακῶς παθόντας. Ἀθάμαντι δὲ μανίαν ἐμβαλόντες

〈οἱ θεοὶ〉 τὴν Ἰνώ τοιαῦτα παθεῖν παρεσκεύασαν. ταῦτα δὲ δηλώσει καὶ Μενεκράτης ὁ Τύριος *** ὁ ἄπληστος πίθος· ἐπὶ τῶν πολλὰ ἐσθιόντων καὶ γαστριμαργούντων. ^[5]

- 7 μετενήνεκται δὲ ἀπὸ τοῦ μύθου τοῦ περὶ τὰς Δαναΐδας, καὶ τοῦ πίθου εἰς ὃν ἀνιμῶσαι ὕδωρ βάλλουσι· λέγεται γὰρ οὗτος ὁ πίθος ἐν Ἄιδου εἶναι οὐδέποτε πληρούμενος· πάσχουσι δὲ περὶ αὐτὸν αἱ τῶν ἀμυήτων ψυχαί, καὶ αἱ κόραι, ἃς ἔνιοι Δαναΐδας λέγουσιν, αἱ πληροῦσαι ἐν κατεαγόνσιν ἀγγείοις ὕδωρ πρὸς αὐτὸν φέρουσι τετρημένον. 〈ἐγ〉 γέγραπται δὲ τῷ πίθῳ ‘ἀμυήτων’ *** Λέγονται δὲ αἱ κόραι ‘ἠπεδαναί’, τουτέστιν ἀσθενεῖς παρὰ τὸ ἄπεδον *** δύναται δὲ ἡ παροιμία καὶ ἐπ’ αὐτοῦ λέγεσθαι τοῦ Ἄιδου, ὅτι πολλῶν πάντοτε θνησκόντων οὐδέποτε πληροῦται. τὰς ἐν Ἄιδου τριακάδας· τιμᾶται ἡ τριακάς ἐν Ἄιδου διὰ τὴν Ἑκάτην μυστικώτερον, ἣ καὶ τρίγλα ἐπιθύεται, *** , ἐπεὶ καὶ αὐτὴν τὴν Ἑκάτην φασὶ Τριτογενῆ εἶναι. ^[5]

- 8 καὶ γὰρ Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρτεμις καὶ Ἑκάτη αἱ τρεῖς δοκοῦσιν ἐν εἶναι. τὸ γοῦν μυστικὸν Ἑκάτη ἡ Φερσεφόρεια καλεῖται, τῶν ὑποχθονίων δεσπότις. ὅθεν καὶ ἀφιδρύματα Ἑκάτης πρὸς ταῖς τριόδοις ἐστὶ καὶ τὰ νεκύσια τῇ τριακάδι ἄγεται. λεχθεῖν δ’ ἂν ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν περιέργων καὶ τὰ ἀποκεκρυμμένα ζητούντων γινώσκειν. ἐν παντὶ μύθῳ καὶ τὸ Δαιδάλου μῦθος· Πασιφάην φασὶν ἐρασθεῖσαν ταύρου Δαίδαλον ἰκετεῦσαι, ποιῆσαι ξυλίνην βοῦν 〈καὶ〉 κατασκευάσαντα [εἰς] αὐτὴν ἐνθεῖναι· ἣν ἐπιβαίνων ὡς βοῦν ὁ ταῦρος ἔγκυον ἐποίησεν. ^[5]

- 9 ἐξ ἧς ἐγεννήθη ὁ Μινώταυρος. Μίνως δὲ διὰ τινος αἰτίας ὀργιζόμενος τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ τὰ παρθένους καὶ ἴσους νέους ἐξ αὐτῶν ἐδασμολογεῖτο, οἱ παρεβάλλοντο τῷ θηρίῳ. ὡς οὖν τὸν Δαίδαλον ἀρχηγὸν τούτων τῶν κακῶν γενόμενον διὰ τε τὸ κατεσκευακέναι τὴν ξυλίνην βοῦν καὶ διὰ τὸ αἴτιον τῆς τοῦ θηρίου γενέσεως γεγονέναι ἐμυσάχθησαν, ἐξηνέχθη ἡ παροιμία. νόμος καὶ χώρ α· ἡ παροιμία αὕτη λέγεται διὰ τὸ ἕκαστον ἔθνος ἰδίῳ νόμοις χρῆσθαι. ^[5]

- 10 Πέρσαι μὲν γὰρ μεθύοντες βουλεύονται. καὶ τοὺς βασιλεῖς ἑαυτῶν ὡς θεοὺς προσκυνοῦσι, καὶ οἱ μὲν ἴσοι ἀλλήλους καταφιλοῦσιν, οἱ δὲ ταπεινότεροι τῶν παρειῶν τῶν μειζόνων μόνον θιγγάνουσι· τὰ δὲ γεννηθέντα αὐτοῖς παιδιά μετὰ τετραετίαν βλέπουσιν. καὶ ἄλλα εἰσὶ παρ’ ἄλλοις, οἷς μόνοι κατὰ ἴδιον ἔθος χρῶνται. Γόρδιοι τὸν παχύτατον αὐτῶν βασιλέα αἰροῦνται. Σούρακοι τὸ διάδημα τῷ μακροτάτῳ διδόασιν· ὡς δέ τινες φασὶ, τῷ μακροτάτῳ ἔχοντι τὴν κεφαλὴν. Στάφυλοι τιμῶσι γυναῖκα τὴν πλείοσιν ἀνδράσι γαμηθεῖσαν. Ὅρειοι Μασσαγέται ἐν ταῖς ὁδοῖς πλησιάζουσι. Σαυρομάται παρὰ πότον τὰς θυγατέρας πιπράσκουσι. παρ’ Ἀμαζόσιν οὐδεμία γαμεῖται, ἐὰν μὴ πολέμιον ἀνέλη. Τιβαρηνοὶ τῶν γυναικῶν τεκουσῶν αὐτοὶ τὰς κεφαλὰς δέονται καὶ κατακλίνονται. παρὰ τοῖς Κερκεταίοις οἱ ἐργάται τὰ φορτία βαστάζουσιν, ἄχρις οὗ τις αὐτὰ ὠνήσεται. Ἑσσηδόνες τοὺς γονεῖς ἐσθίουσι χωρὶς τῆς κεφαλῆς τὴν δὲ κεφαλὴν χρυσοῦσιν. Καυσιανοὶ ἐπὶ μὲν τοῖς γεννωμένοις δακρύουσιν, ἐπὶ δὲ ἀποθνήσκουσι χαίρουσιν. Βακχεῖριοι ἐὰν ἀπὸ νόσου 〈μὴ〉 σωθῶσι, κυσὶν ἑαυτοὺς παραβάλλουσιν. Ὅργεμπαῖοι οἰκίας οὐκ ἔχουσιν, οὐδ’ ἔμψυχόν τι σιτοῦνται· εἰσὶ δὲ καὶ σὺν γυναιξὶ φαλακροὶ διὰ τὴν φύσιν τοῦ ὕδατος, οὗ πίνουσι. Θυσσαγέται τὰ ὀστέα τοῖς θεοῖς ἐπιθύουσιν, αὐτοὶ τὰς σάρκας ἐσθιόντες. Ταυροσκύθαι ἀνθρωποθυτοῦσιν. Βυζωνοὶ μεσόγειοι βοῦς ἀμέλγοντες μόνῃ ταύτῃ τροφῇ χρῶνται. οἱ κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην Ἰβηρες κυνῶν ἀγέλας τρέφουσιν ἀντὶ προβάτων. Αἰθίοπες δὲ οἱ λεγόμενοι Κολχεῖς ὑάινας, διὰ ταῦτα ἡ παροιμία εἴρηται. οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος· *** ἔνιοι τὴν παροιμίαν ἐπὶ τὸ γελοιότερον μεταφράζοντες αὐτὴν ἐπὶ τῆς χελώνης εἶναί φασιν. ^[25]

- 12 συντομώτερος ληκύθου· οἱ γῆς ἐπίβαθρον παρ’ Ἀθηναίοις τελοῦντες μέτοικοι *** λοιδορούμενοι ὑπὸ τῶν φύσει Ἀθηναίων ἠνείχοντο, οὐδὲ χανεῖν πρὸς τὰς λοιδορίας δυνάμενοι. λούσαιο τὸν Πελία ν· αὕτη ἡ παροιμία προήχθη ἐκ τῶν συμβεβηκότων τῷ Πελίᾳ· ὃν

αἱ θυγατέρες αὐτοῦ εἰς λέβητα ζέοντα καθῆκαν, ἐξαπατηθεῖσαι ὑπὸ Μηδείας, ὡς νέον ποιήσουσαι, καὶ οὕτως αὐτὸν δαπανηθέντα ἀπώλεσαν.

- 13 *** ἐλούσαντο δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ κακῶς. Μάγαν μὲν γὰρ τὸν τοῦ Φιλοπάτορος ἀδελφὸν ὁ
θέογος λουόμενον καθήψησε ζέοντα λέβητα ἐπικλύσας αὐτῷ. Μίνω δὲ τῷ Κρητῶν βασιλεῖ αἱ
Κωκάλου θυγατέρες ἐπέχεαν ζέουσιν πίσσαν. ἢ δὲ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν: *** ἐπὶ
τῶν κατακόρως καὶ ἀδιαφόρως πάντα ἐσθιόντων *** ἦλιξ ἦλικα τέρπει: *** καὶ θ' αὐτοῦ
Βελλεροφόντης: Βελλεροφόντης ἀνελὼν Πειρήνα περὶ ἱερὸν εἰς Τίρυνθα φυγὰς ἐξ Ἄργους
παραγίνεται πρὸς τὸν Προῖτον· Προῖτος δ' αὐτὸν διαβληθέντα ὑπὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εἰς
Λυκίαν ἀποστέλλει πρὸς Ἀμφιάνακτα γράμματα ἔχοντα, ὥστε τὸν φέροντα ἀποκτινύναι. ^[5]
- 16 ὁ δὲ ἀγνοῶν τὰ γεγραμμένα καθ' ἑαυτοῦ, ἀπήνεγκε *** ὁ δὲ πέμπει <αὐτὸν> πρὸς
Ἀμισόδαρον *** Βησᾶς ἔστηκα: *** οὗτος *** ἔστηκεν [οἶον ἀχανὲς καὶ] παταγώδης καὶ
ὑπόμωρος. ^[5]
- 18 μερὶς οὐ πνίγει: τῶν ἐδεσμάτων κοινῇ καὶ μὴ κατὰ μέρος τιθεμένων τὸ πρότερον οἱ
δυνατώτεροι τὰς τροφὰς τῶν ἀσθενῶν ἥρπαζον, καὶ συνέβαινε τούτους ἀποπνίγεσθαι, ἐπεὶ ἄρα
αὐτοῖς βοηθεῖν οὐκ ἠδύναντο. διὰ τοῦτο οὖν ὁ διαμερισμὸς ἐπενοήθη· καὶ ἕκαστος ἐκάστω τὸ
ἴσον λαμβάνων ἐπεφώνει· 'μερὶς οὐ πνίγει.' ἅ φ' ἵππων ἐπ' ὄνου: *** τὴν παροιμίαν ταύτην
ἐροῦμεν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν σεμνῶν εἰς τὰ ἄσεμνα ἠκόντων· οἶον ἀπὸ γραμματικῶν ἢ
πραγματικῶν εἰς χαλκευτικὴν ἢ ἡνιοχευτικὴν ἢ εἰς ἄλλο τι τῶν ἀτιμοτάτων.
- 20 Κόττας Μάξιμος: οὗτος ὕπαρχος ἦν Πομπηίου, πιστευθεὶς Κυπρὸν καὶ Σαρδῶ. ἀγανακτήσας δὲ
κατ' αὐτοῦ ὁ Καῖσαρ Ἰούλιος δι' ἣν εἶχεν ὑπεροψίαν καθεῖλεν αὐτόν. λέγεται γοῦν ἐπὶ τῶν
ὑπὲρ τὸ δέον φρονηματιζομένων. τὸ ἄρνιον σοὶ λελάληκεν: Αἰγύπτιοι τοῦτο ἀνέγραψαν ὡς
ἀνθρωπεία φωνὴ λαλήσαν· εὐρέθη δὲ ἔχον βασιλεῖον δράκοντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
πτερωτὸν ἔχοντα μῆκος πήχεων δ', καὶ τῶν βασιλέων τινὶ λελάληκε τὰ μέλλοντα ***.
- 22 τὸ βασιλικὸν βοῖδιο: ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ νέου Διονύσου βασιλεύοντος βοῦς ἀπέτεκεν ἕξ
βοῖδια· πρὸς ἀγαθοῦ δὲ οἴωνοῦ τὸ συμβεβηκὸς λαβὼν ὁ Πτολεμαῖος προσέταξεν ἐν τοῖς
βασιλείοις μετὰ πάσης ἐπιμελείας πολυτελῶς αὐτὰ τρέφεσθαι. διὸ καὶ βασιλικά ἐκλήθη· χρῆσις
δὲ τούτῳ ἢ ἐπὶ τῶν θεραπειᾶς πολλῆς ἀξιουμένων ἢ ἐπὶ τῶν εὐτυχούντων. ὁ Φθὰς σοὶ
λελάληκεν: *** Μεμφίται τὸν Ἥφαιστον Φθὰν καλοῦσιν. ^[5]
- 23 ἔστι δὲ χρησμολόγος ὁ Φθὰς παρ' αὐτοῖς. ἄφωνος Ἰππαρχίω: κατὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν δύο
κιθαρῳδοὶ διάσημοι ἐγένοντο, Ἰππαρχίων καὶ Ρουφῖνος.
- 24 καὶ δι' ἀγῶνος ἐνστάντος πενταετηρικοῦ ἀγομένου ἐν Ἰουλιόπολει κατὰ τὸ ἔθος ὁ Ἰππαρχίων
ἀχανὲς ἔστη ταραχὴ τῇ περὶ τὸ θέατρον ἀποσιωπήσας. Βόκχορις: οὗτος βασιλεὺς Αἰγύπτιος ὢν
ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἐπινοίᾳ κρίσεων ἀπομνημονεύεται.
- 25 *** εἴρηται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν δικαιοτάτων καὶ παρευρημένως κρινόντων. Προμέρου κύνης:
*** οὗτος βασιλικὸς οἰκέτης ὢν ἐμίσησε καθ' ὑπερβολὴν Εὐριπίδην τὸν [τῶν] τραγωδοποιῶν
[ποιητὴν] ἔκ τινων διαβολῶν τῶν πρὸς τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην· ἀναλύοντι δ' αὐτῷ ἐπαφῆκε
κύνας ἀγρίου, οἱ τὸν Εὐριπίδην κατεθοινήσαντο.
- 26 διὰ τοῦτο καὶ ἡ παροιμία *** Πτολεμαῖς ἡ δίκῃ: πρεσβυτὶς ἦν ἀρχαία αὕτη, ἄχρις οὗ ἀποθάνοι
δίκας λαχοῦσα διὰ τὸ αἰεὶ [ποτε] ὑπερτίθεσθαι καὶ μήποτε βούλεσθαι ἀπαλλαγῆναι τοῦ
δικάζεσθαι.
- 27 *** ἐπὶ τῶν αἰεὶ δικάζομένων. Ἄννας κρίβανος: μυθεύεται [ὅτι] τὴν Ἄνναν Αἰγυπτίαν οὖσαν
εἰς τὴν τῶν ἄρτων ὄπτησιν ἐπινενοηκέναι τὸν κρίβανον.

ἀφ' ἧς ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν καινόν τι ἐφευρηκότων. τὸ τοῦ Δίωνος γρ ὅς οὗτος ὁ Δίων
Ἀλεξανδρεὺς μὲν ἦν τὸ γένος, διαβόητος δὲ ἐπὶ φιλοσοφίᾳ, ἔχων ἀδελφὸν παλαίστην
Διονύσιον, Τόψιον ἐπικαλούμενον.

29 λοιδορούμενος δ' ὑπὸ τινος τῶν ἀνταγωνιστῶν αὐτοῦ καὶ ἀκούων ῥητὰ καὶ ἄρρητα καίτοι
πολλοῦ παρακολουθοῦντος ὄχλου αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἐφθέγγετο κατεσταλμένος τὸ τῆς
φιλοσοφίας παράγγελμα τηρῶν· ἐντὸς δὲ τοῦ ἰδίου πυλῶνος γενόμενος καὶ μηδὲν ὀργῆς
ὑποφήνας εἶπε πρὸς τὸν νεανίαν 'οὐδὲ γρῦ'. ὁ δὲ ἀθυμήσας ἀπήγγελλετο. εἴρηται δὲ καὶ παρὰ τοῖς
Ἀττικοῖς τὸ γρῦ [καὶ] ἐπὶ τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ τυχόντος. καὶ γὰρ τὸν ἐν τοῖς ὄνυξι ῥύπον λέγουσι
γρῦ καὶ γρυτάρια τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν λεπτὰ σκευάρια καὶ γρυτοπώλην τὸν τὰ σκευάρια
πωλοῦντα. τὰ μηδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον ν: τὴν κωμωδίαν καὶ τὴν τραγωδίαν ἀπὸ γέλωτος εἰς
τὸν βίον φασὶ παρελθεῖν. [5]

30 καὶ <γὰρ> κατὰ καιρὸν τῆς συγκομιδῆς τῶν γεννημάτων παραγενομένους τινὰς ἐπὶ τὰς
ληνοὺς καὶ τοῦ γλεύκους πίνοντας [ποιήματά τινα] σκώπτειν· <ὑστερον δὲ σκωπτικά>
ποιήματά τινα καὶ γράφειν, <ᾶ> διὰ τὸ πρότερον ἐν <κώμας ἄδεσθαι> κωμωδίαν
καλεῖσθαι. ἤρχοντο δὲ καὶ συνεχέστερον εἰς τὰς κώμας τὰς Ἀττικάς γύψω τὰς ὄψεις
κεχρισμένοι καὶ ἔσκωπτον. *** τραγικά παρεισφέροντες, <ἐπὶ τὸ> αὐστηρότερον μετῆλθον
*** ταῦτα οὖν καὶ ἐπεὶ τῷ Διονύσῳ πολέμιόν ἐστιν ὁ τράγος ἐπισκώπτοντές τινες ἔλεγον. ***
ἐπὶ τῶν τὰ ἀνοικεῖα τισι προσφερόντων. Ἀτρέως ὄμματ' α: οἶονεῖ ἄτρεπτα καὶ σκληρά· εἴρηται
ἀπὸ τῆς Ἀτρέως παρανομίας, ὃς ὑπονοήσας ἐκ διαβολῆς τὸν ἀδελφὸν Θυέστην μοιχεύειν
Ἀερόπην τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, τὰ τέκνα τοῦ Θυέστου συγκόψας καὶ ἐψήσας δειπνοῦντι
παρέθηκε τῷ πατρὶ, αἴσθησιν παρασχὼν τῆς συμφορᾶς ἐκ τοῦ τελευταῖα τὰ ἄκρα παραθεῖναι.
[5]

32 ὄνῳ τις ἔλεγε μῦθον· ὁ δὲ τὰ ὦτα ἐκίνηε ι: εἰς ἀναισθησίαν τινῶν ἡ παροιμία εἴρηται κατ'
ἀμφοτέρω· τό τε γὰρ ζῶον νωχελές ἐστὶ ἐπὶ τὰ ἔργα καὶ *** τὰ ὦτα κινεῖ, οἷον εἰ πρὸ τοῦ τινα
λαλῆσαι πάντα ἀκήκοεν· ὅπερ ἐστὶ καὶ αὐτὸ ἀναισθησίας· πῶς γὰρ ἂν δύναίτο τις ἐγνωκέναι τὰ
μὴ λαληθέντα αὐτῷ, κἂν ὦτα μεγάλα ὥσπερ ὄνος ἔχη; ὄνος λύρας ἀκούει ι. [5]

34 εἵποις τὰ τρία τὰ παρὰ τῇ αὐλῇ ἦ: τοῖς ἐπὶ θάνατον ἀπαγομένοις ταύτης μετῆν τῆς παρρησίας,
ὥστε τροφῆς καὶ οἴνου πληρωθεῖσι τρία λέγειν ἃ βούλονται· μεθ' ἃ φιμωθέντες ἀπήγοντο πρὸς
τὴν κόλασιν. τὸ δὲ νῦν ἀρχεῖον λεγόμενον αὐλὴ ἐκαλεῖτο [ὅπου ἀπήγοντο], καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ
διαιωμένους ὑπηρέτας αὐλικοὺς ὠνόμαζον. ὥς ἐκ τούτου φανερὰν εἶναι τὴν λοιδορίαν.
γράφαις πρὸς τὴν Ἀρτεμι ν· *** διὰ τὸ εἶναι κακωτικὸν εἴρηται. [5]

36 σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνηε ι [παροιμία] ἐπὶ τοῦ μὴ χρῆναι ἐπὶ ταῖς τῶν θεῶν ἐλπίσι καθημένους
ἀργεῖν. τίθεται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ γυναικῶν μάλιστα ὀφειλουσῶν ἐργάζεσθαι· ἡ γὰρ Ἀθηνᾶ
ἐργάνη *** ἕτεροι δὲ φασιν ὅτι μέλλων τις ἀγωνίσασθαι χρησμὸν παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς εἴληφεν,
ὅτι νικήσει· ἐνστάντος δὲ τοῦ ἀγῶνος εἰσελθὼν εἰς τὸ θέατρον καὶ κάτω βαλὼν τὰς χεῖρας
εἰστήκει, ἕως τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ ἐνικήθη. Αἰσώπειον αἶμ' α: ἐπὶ τῶν
δυσασποτρίτοις ὀνειδέσιν ἐνεχομένων εἴρηται ὡς Ἀριστοτέλης. [5]

38 ἀγαθῶν ἀγαθὰ καὶ ἀγαθῶν ἀγαθίδες *** ὡς δεινότερα Δεινίου καὶ κυνότερα Κύντωνος γ: ἐπὶ
τῶν καθ' ὑπερβολὴν <κακῶν> . ἄλις δρῦδ γ.

40 ἄλλην δρῦν βαλάνιζ ε. βουλήσεται τις μᾶλλον ἢ δυνήσεται ι: ἐπὶ τῶν προαιρουμένων μὲν
ἀδικῆσαι, οὐ δυναμένων δέ.

41 ὅλον κεῖται ἐν τῷ *** μωμήσεται τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται ι. Βουμίλκου νῆε γ: ἐπὶ τῶν
παραλογιζομένων.

42

φασί γάρ <ὅτι> Κυρηναίας οὔσας τὰς ναῦς προσεποιεῖτο ἰδίας ἔχειν. Ἡλιάδων δάκρυ α· ἐπὶ τῶν πολλὰ ἔχόντων χρήματα παρόσον τὰς Ἡλιάδας <εἰς> αἰγείρους <ἀποδενδρωθείσας> Φαέθοντα θρηνούσας τὸν ἀδελφὸν στάζειν δάκρυα τὸν ἤλεκτρον οἱ Ἕλληνες ἐμυθεύσαντο· Ἡλίου δὲ τέκνα Φαέθων καὶ αἱ Αἴγειροι.

44 βάλλειν μῆλοι ς· ἐπὶ τῶν τυχόντων ὧν ἐρῶσι. παρῆκται δὲ ἀπὸ τῶν πεμφθέντων παρ' Ἴππομένους ἐπὶ Ἀταλάντην μῆλων. προύκειτο μὲν γὰρ τῷ νικῶντι δρόμῳ τὴν Ἀταλάντην ἔπαθλον ὁ ταύτης γάμος. Ὁ γοῦν Ἴππομένης εἰς ἄμιλλαν καταστάς χρυσᾷ μῆλα πρότερον παρὰ τῆς Ἀφροδίτης λαβὼν καὶ ταῦτα ρίπτων αὐτῆς περιέγονεν ἀσχολουμένης περὶ τὴν τῶν μῆλων συλλογὴν. Εἰρὰς καὶ Χάρμιον ν· τούτων ἡ μὲν τῶν τριχῶν ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο Κλεοπάτρας τῆς βασιλίσσης, ἡ δὲ τῶν ὀνύχων· παρέμειναν δ' αὐτῇ καὶ μέχρι θανάτου καὶ ἀποθανοῦσαι πολυτελοῦς ταφῆς ἡξιώθησαν καὶ τιμῆς ἔτυχον. ^[5]

45 Κλεοπάτραν γὰρ Καῖσαρ ὁ Αὐγουστος Ἀντώνιον χειρωσάμενος * ἐβουλήθη ** τὸ βασιλικὸν αὐτῆς περιελεῖν διάδημα καὶ ἐν θριάμβῳ ἀγαγεῖν ἐπὶ μέσου τῆς πόλεως. ἡ δὲ Κλεοπάτρα αἰρουμένη μᾶλλον ἐντίμως ἀποθανεῖν ἢ ἐν ἰδιωτικῇ τάξει ἐπὶ θεάτρου ἀτιμασθῆναι, ἀνελεῖν ἑαυτὴν ἐμέλλησεν. ἀπόπειραν δὲ τῆς σκέψεως ποιουμένη ἐπέτρεψεν Εἰράδι καὶ Χαρμῖω ἔχιδνας παρ' ἑκατέρῳ τῶν μαζῶν ἐπιθέσθαι· αἱ δὲ τοῦτο ποιήσασαι ἀνῆρέθησαν. εἰθ' οὕτως καὶ Κλεοπάτρα βασιλικῶς ἑαυτὴν περιστείλασα ἔχιδναν ἐπέθηκε τῷ μαζῷ καὶ ὑπ' αὐτῆς ἀνῆρέθη. ἀνδριάντες οὖν χάλκεοι πρὸ τοῦ μνήματος τῆς Κλεοπάτρας, ὃ καλεῖται Μουσώλειον, Εἰράδι καὶ Χαρμῖω ἀνετέθησαν διὰ τὸ καὶ μέχρι θανάτου αὐτῇ παραμεῖναι. εἴρηται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν μέχρι θανάτου τοῖς εὐεργέταις συγκινδυνεύόντων. Εὐνους ὁ σφάκτη ς· αὕτη ἡ παροιμία προηνέχθη ἀπὸ τοῦ Ὀρέστου, ὡς καὶ Ὀμηρος ἐδήλωσεν· ἀποκτείνας γὰρ τὴν μητέρα περὶδεῖπνον ἐποίησεν. ^[10]

46 ὁμοίως δὲ καὶ ἀπὸ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως, ὃς Σελήνην φονεύσας τὰ ὅσα αὐτῆς μετὰ πολλῆς φροντίδος ἔπεμψε τῇ μητρί. ἔτι δὲ μᾶλλον ἀπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος· τὴν γὰρ μητέρα Βερσενίκην καθείρξας ἐν μεγάροις καὶ παραδοὺς Σωσιβίῳ φυλάσσειν, ἡνίκα ἐκείνη οὐ φέρουσα τὴν κόλασιν ἔπαιε θανάσιμον βοτάνην καὶ τὸ φάρμακον πιούσα ἀπέθανε, διὰ τὰς ἀπ' αὐτῆς τῶν ὀνείρων ταραχὰς ἐν μέσῃ τῇ πόλει μνῆμα οἰκοδομήσας, ὃ νῦν Σῆμα καλεῖται, πάντας ἐκεῖ τοὺς προπάτορας σὺν αὐτῇ κατέθετο, καὶ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα. καὶ ἐπὶ τῶν Αἰγιαλῶν δὲ ἱερὸν αὐτῇ ἰδρύσαντο, ὃ ἐκάλουν Βερσενίκης σωζούσης. ὦδινεν ὄρο ς, εἴτα μὺν ἀπέτεκε ν· *** ὅταν ἐλπίσας τις μεγάλα μικροῖς ἐντύχη. ^[10]

48 Κασιωτικὸν ἄμμα α· ἐπὶ τῶν σκολιῶν τοὺς τρόπους. ἀπὸ τῶν ἐν Πηλουσίῳ Κασιωτῶν, οἱ φυσικῇ τέχνῃ ἄμματα ἔπλεον δύσλυτα δοκοῦς ἐπὶ δοκοῖς συνάπτοντες. Κάθαμμα λύει ς· ** παροιμία ἐπὶ τῶν δύσλυτόν τι λύειν ἐπιχειρούντων.

49 λόγιον γὰρ τοῖς Φρυξίν ἐκπεπτῶκει, τῆς κομισάσης τὸν Μίδαν ἀμάξης εἴ τις ἐπιλύσειε τὸν δεσμὸν, τοῦτον τῆς Ἀσίας ἄρξειν. Ἀλέξανδρος δὲ ἔλυσεν. τὸ Πάσητος ἡμιωβόλιον ν· *** ὁ δὲ Πάσης οὗτος μαλακὸς ἦν τὴν φύσιν, πάντας δὲ ἀνθρώπους ἐν μαγείᾳ διενήνοχεν, ὥστε ἐκ τῶν ἐπαοιδῶν αὐτοῦ καὶ δεῖπνα πολυτελῆ ὀρᾶσθαι καὶ διακονουμένους τινάς, καὶ πάλιν ἀφανῆ πάντα γίνεσθαι.

50 εἶχε δὲ καὶ ἡμιωβόλιον ἐκ μιᾶς ** αὐτῷ πεποιημένον, ὃ διαδιδόμενον ὑπ' αὐτοῦ τοῖς πιπράσκουσι παρ' ὧν ἤθελεν ὦνεῖσθαι, εἰ ἐβούλετο, πάλιν παρ' αὐτῷ ἠύρισκετο. καὶ Ἀπίων δὲ ὁ γραμματικὸς μνημονεύει αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ μάγου. Βυζίνην παρρησί α· ἐπὶ τῶν σφόδρα πεπαρρησιασμένων. ^[5]

51 ἀπὸ Βυζίνου τοῦ Ποσειδῶνος μετὰ παρρησίας αἰεὶ διαλεγομένου.